

Onderwijs- en examenregeling

geldig vanaf 1 september 2015

Bacheloropleiding Psychologie

Deze onderwijs- en examenregeling is opgesteld overeenkomstig artikel 7.13 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en is aangevuld met kwaliteitskenmerken zoals vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

Overeenkomstig artikel 7.14 WHW beoordeelt het faculteitsbestuur de onderwijs- en examenregeling regelmatig en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de studenten voortvloeit. De opleidingscommissie heeft op grond van artikel 9.18 WHW tot taak de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling jaarlijks te beoordelen.

Inhoud

1. Algemene bepalingen
2. Beschrijving van de opleiding
3. Onderwijsprogramma
4. Tentamens en examens, vervolgopleiding
5. Toegang en toelating tot de opleiding
6. Studiebegeleiding en studieadvies
7. Overgangsbepalingen
8. Slotbepalingen

Bijlagen:

1. De cursussen van de opleiding
2. Minoren aangeboden door de Instituut Psychologie
3. Cursussen aangeboden door het Instituut Psychologie in het kader van een interdisciplinaire minor of bij het Leiden University College
4. Pre-masterprogramma
5. Overgangsbepalingen

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding psychologie, hierna te noemen: de opleiding.

De opleiding is ingesteld in de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Universiteit Leiden, hierna te noemen: de faculteit, en wordt in Leiden verzorgd door het Instituut Psychologie.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. icts: het European Credit Transfer System;
- b. e-Studiegids: de elektronische studiegids bevattende specifieke en bindende informatie over de opleiding. De e-Studiegids maakt als bijlage deel uit van deze regeling;
- c. examen: omvat de tentamens verbonden aan de tot de opleiding of de propedeutische fase van de opleiding behorende onderwijseenheden, voor zover de examencommissie dat heeft bepaald met inbegrip van een door haar zelf te verrichten onderzoek als bedoeld in artikel 7.10, tweede lid, van de wet;
- d. examencommissie: de examencommissie van de opleiding, ingesteld en benoemd krachtens artikel 7.12a van de wet;
- e. examiner: degene die door de examencommissie is aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens, krachtens artikel 7.12c van de wet;
- f. Leids universitair register opleidingen: het onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur gehouden register¹ van de door de Universiteit Leiden verzorgde opleidingen als bedoeld in artikel 7 van het Bestuurs- en beheersreglement;
- g. niveau: het niveau van een onderwijseenheid volgens de abstracte structuur zoals omschreven in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen¹;
- h. onderwijseenheid: een onderwijseenheid van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 van de wet. De studielast van elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in gehele studiepunten. Aan elke onderwijseenheid is een tentamen verbonden;
- i. opleiding: een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van

---

¹ Het kaderdocument Leids universitair register opleidingen is te raadplegen op www.onderwijs.leidenuniv.nl/onderwijsbeleid

- kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken. Aan elke opleiding is een examen verbonden.
- j. praktische oefening: een praktische oefening als bedoeld in artikel 7.13, tweede lid, onder d van de wet, in één van de volgende vormen:
- het maken van een scriptie/eindwerkstuk,
  - het maken van een werkstuk of een proefontwerp,
  - het uitvoeren van een onderzoekopdracht,
  - het deelnemen aan veldwerk of een excursie,
  - het doorlopen van een stage, of
  - het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit die gericht is op het verwerven van bepaalde vaardigheden;
- k. Pre-University College: een onderwijsprogramma van de Universiteit Leiden voor een selecte groep van leerlingen uit de twee hoogste klassen van het VWO;
- l. propedeuse: de propedeutische fase van de opleiding, als onderdeel van de opleiding, die is bedoeld in artikel 7.8 van de wet;
- m. student: degene die is ingeschreven aan de Universiteit Leiden voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van de opleiding;
- n. studiepunt: de eenheid waarmee volgens de wet de studielast van een onderwijseenheid wordt uitgedrukt; volgens het ECTS is één studiepunt gelijk aan 28 uren studie;
- o. tentamen: een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student met betrekking tot een bepaalde onderwijseenheid, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (overeenkomstig artikel 7.10 van de wet) door ten minste één daartoe door de examencommissie aangewezen examinator. Een tentamen kan uit meerdere (deel)toetsen bestaan;
- p. werkdag: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de erkende feestdagen;
- q. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).
- r. eerste lezer/beoordelaar de eerste beoordelaar van de bachelorscriptie
- s. tweede lezer/beoordelaar een lid van de wetenschappelijke staf aangewezen als referent voor de bachelorscriptie;
- t. portfolio een dossier van monitoring en beoordeling waarmee studenten (1) aannemelijk maken te beschikken over een niveau van academische vorming dat voldoende is voor het verwerven van het diploma, (2) inzicht geven in het persoonlijk proces van academische vorming gedurende de opleiding, en (3) begeleiding en studieloopbaanadvisering mogelijk maken;

De overige begrippen hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.

Artikel 1.3 **Gedragscodes**

1.3.1 Op het onderwijs van de opleiding zijn de regels zoals vastgelegd in de Gedragscode docenten en studenten binnen ict en onderwijs² van toepassing, alsmede de (aanvullende) facultaire gedragsregels.

1.3.2 De gedragscode omgangsvormen docenten en studenten³ is van toepassing en is bedoeld om een kader te scheppen voor een goed, veilig en stimulerend werk- en studieklimaat binnen de Universiteit Leiden, waarbij docenten en studenten op respectvolle wijze met elkaar omgaan en waarbij wederzijdse acceptatie en wederzijds vertrouwen belangrijke waarden zijn.

Hoofdstuk 2 Beschrijving van de opleiding

Artikel 2.1 **Doel van de opleiding**

Het doel van de opleiding is:

- a. kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van psychologie verkrijgen (art. 2.3),
- b. academische vorming (art. 2.3),
- c. voorbereiding op een verdere studieloopbaan, in het bijzonder in de masteropleiding(en) psychologie,
- d. een zekere mate van voorbereiding op een maatschappelijke loopbaan (art. 2.3).

Artikel 2.2 **Afstudeerrichtingen**

(niet van toepassing)

Artikel 2.3 **Eindkwalificaties**

Afgestudeerden van de opleiding hebben de onderstaande eindkwalificaties bereikt, zoveel mogelijk gerangschikt volgens de indeling in het accreditatiekader van de NVAO ('Dublin-descriptoren'):

- a. kennis en inzicht.

De student:

- beschikt over een algemene oriëntatie in de psychologie en haar deelgebieden, alsmede over de globale historische en filosofische achtergronden en grondslagen van het vak;
- beschikt over methodologische kennis;

---

² De Gedragscode docenten en studenten binnen ICT en onderwijs is vastgesteld door het College van Bestuur op 30 juni 2005 en is te raadplegen op www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-ict-en-onderwijs.html.

³ De gedragscode omgangsvormen docenten en studenten is vastgesteld door het College van Bestuur op 19 oktober 2010 en is te raadplegen op <http://media.leidenuniv.nl/legacy/gedragscode-omgangsvormen.pdf>

b. toepassen kennis en inzicht

- is in staat problemen te analyseren en te conceptualiseren, daarover mondeling en schriftelijk te rapporteren, zowel aan vakgenoten als aan een breder publiek;
- is in staat eenvoudig psychologisch onderzoek op te zetten, uit te voeren, en te verslaan;
- is in staat psychologisch onderzoek en vakliteratuur van gemiddeld niveau te begrijpen en te beoordelen; en beschikt hiertoe over de onderzoeksmethodische en -technische vaardigheden die in de psychologie gemiddeld gebruikelijk zijn;
- kan methodologische kennis toepassen;

c. oordeelsvorming

- heeft besef van de ethische denk- en handelwijzen behorend bij een wetenschappelijke attitude en heeft kennis van de ethische denk- en handelwijzen op het terrein waar psychologen werkzaam zijn;

d. leervaardigheden

de student beschikt over de volgende vaardigheden:

- studeervaardigheden: planmatig werken, ICT-gebruik, beheersing van Engels, bestuderen van teksten;
- academische vaardigheden: analyseren, conceptualiseren, redeneren; problemen stellen en (mee helpen) oplossen; opzetten, uitvoeren, verslaan, beoordelen van (eenvoudig) onderzoek; systematisch zoeken en selecteren van literatuur; op academisch niveau mondeling en schriftelijk presenteren; beoordelen van eigen en andermans werk; reflecteren op het vak en het werk van beoefenaars;
- algemene professionele vaardigheden: discussiëren, argumenteren; samenwerken, projectmatig werken; observeren; gespreksvoering.

Artikel 2.4 Inrichting van de opleiding

De opleidingsvariant(en) word(t/en) zowel voltijds als deeltijds verzorgd.

De voltijdopleiding wordt vooral overdag gegeven, bij uitzondering in de avond. De deeltijdse opleiding wordt overdag gegeven met uitzondering van verplichte onderwijseenheden. Deze worden in de avond aangeboden. Tentamens kunnen overdag en 's avonds worden georganiseerd.

De nominale studieduur van de voltijdopleiding is 3 jaar en van de deeltijdopleiding is die 5 jaar.

Artikel 2.5 Studielast

De opleiding heeft een studielast van 180 studiepunten. De propedeutische fase heeft een studielast van 60 studiepunten en is een integraal onderdeel van de opleiding.

Artikel 2.6 **Aanvang van de opleiding; uniforme jaarindeling**

De opleiding vangt aan op 1 september. Het cursorisch onderwijs van de opleiding is ingericht volgens de uniforme semesterindeling⁴.

Artikel 2.7 **Minoren**

2.7.1. Onder bevoegdheid van de hieronder genoemde examencommissie worden de volgende minoren aangeboden aan niet psychologie studenten.

- a. Mind and Brain
- b. Dynamiek van groepen en besluitvorming
- c. Psychologie van gezondheid en ziekte
- d. Ontwikkeling van baby tot jongvolwassene

2.7.2 De beschrijving van de onderwijseenheden die behoren tot de desbetreffende minoren zijn opgenomen in de studiegids. In de e-Studiegids is voorts vastgelegd welke examencommissie bevoegd is voor toetsing van de afzonderlijke onderwijseenheden van de minor.

2.7.3. De educatieve minoren vallen onder de verantwoordelijkheid van de examencommissie van het ICLON.

2.7.4. Onderwijseenheden die worden gegeven in het kader van het Honoursonderwijs vallen onder de examencommissie van de Honours Academy.⁵

Artikel 2.8 **Examens van de opleiding**

2.8.1 In de opleiding kunnen de volgende examens/kan het volgende examen worden afgelegd:

- a. het propedeutisch examen
- b. het bachelorexamen

Alvorens het bachelorexamen afgelegd kan worden, dient het propedeutisch examen met goed gevolg te zijn afgelegd.

Artikel 2.9 **Voertaal**

Met inachtneming van de Gedragscode voertaal⁶ is (zijn) de voertalen binnen de opleiding *Nederlands* en *Engels*. De opleiding wordt in twee varianten aangeboden: een Nederlandse variant en een internationale variant. In de Nederlandse variant is de voertaal in het eerste opleidingsjaar Nederlands en in het tweede en derde opleidingsjaar Nederlands en Engels. In de internationale variant (International Bachelor in Psychology) is de voertaal Engels. De student van de Nederlandse variant wordt geacht het Nederlands en

---

⁴ De uniforme semesterindeling, inclusief de toelichting hierop, is vastgesteld door het College van Bestuur op 14 oktober 2004 en gewijzigd op 12 januari 2010

⁵ [http://media.leidenuniv.nl/legacy/20131112-onderwijsreglement-def-goede-links-\(3\).pdf](http://media.leidenuniv.nl/legacy/20131112-onderwijsreglement-def-goede-links-(3).pdf)

⁶ De Gedragscode voertaal is vastgesteld door het College van Bestuur op 28 mei 2013 en is te raadplegen op www.reglementen.leidenuniv.nl/gedragscodes/gedragscode-voertaal.html.

Engels voldoende te beheersen, de student van de internationale variant wordt geacht het Engels voldoende te beheersen. De eisen voor de voldoende beheersing van het Engels en Nederlands staan in artikel 5.6 en 5.7.

Artikel 2.10 **Kwaliteit**

De opleiding is geaccrediteerd door de NVAO⁷ en voldoet aan de kwaliteitseisen die op nationaal en internationaal niveau aan opleidingen worden gesteld. Ook voldoet de opleiding aan de kwaliteitsstandaarden voor het onderwijs die zijn vastgelegd in het kaderdocument Leids universitair register opleidingen.

Hoofdstuk 3 Onderwijsprogramma

Artikel 3.1 **Verplichte onderwijseenheden**

3.1.1 De opleiding omvat verplichte onderwijseenheden met een totale studielast van 150 studiepunten. Deze onderwijseenheden zijn benoemd in bijlage 1. Per onderwijseenheid is de studielast (in studiepunten) en het niveau⁸ vermeld. Onderdeel van deze onderwijseenheden vormen de vooraf vastgestelde keuzevakken waaruit de student verplicht een keuze moet maken. Ten minste drie van deze verplichte keuzevakken van het aanbod binnen de opleiding dient het niveau 400 te hebben. Deze keuzevakken worden specialisatiecursussen genoemd (zie bijlage 1). Aan het onderwijs voor deze specialisatiecursussen kan eerst worden deelgenomen nadat aan de ingangseisen zoals geformuleerd in artikel 4.2 is voldaan. Let op, studenten kunnen één specialisatiecursus vervangen door twee keuzevakken van 5 studiepunten van de sectie Methodologie en Statistiek (bijlage 1.2.c).

3.1.2 In de e-Studiegids worden de studielast, het niveau⁹, de inhoud en de onderwijsvorm van de onderwijseenheden van het onderwijsprogramma nader omschreven.

Artikel 3.2 **Keuzevakken**

3.2.1 Naast de in 3.1.1 genoemde onderwijseenheden kiest de student onderwijseenheden met een totale studielast van 30 studiepunten.

3.2.2 De keuze van de onderwijseenheden behoeft de goedkeuring van de examencommissie. Bij de beoordeling van de keuze van de student baseert de examencommissie zich uitsluitend op de samenhang en het niveau van het gekozen pakket. Deze goedkeuring is niet vereist indien het minorprogramma's met een omvang van 30 studiepunten betreft die als zodanig zijn opgenomen in het Leids universitair register opleidingen. Binnen de 30 studiepunten vrije keuze onderwijseenheden dienen ten minste 5 studiepunten voor onderwijseenheden van ten minste niveau 300 te zijn.

3.2.3 Naast de aan deze universiteit gedoeerde onderwijseenheden komen voor de invulling van de keuzeruimte – onder goedkeuring van de examencommissie – onderwijseenheden verzorgd door een

---

⁷ D Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie

⁸. conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids universitair register opleidingen

⁹. conform de 'abstracte structuur' als omschreven in het Kaderdocument Leids universitair register opleidingen

andere Nederlandse of een buitenlandse universiteit dan wel van een andere rechtspersoon met geaccrediteerd initieel onderwijs in aanmerking.

3.2.4 Onderwijseenheden waaraan de student deelneemt in het kader van het Honours College zijn extracurriculair en kunnen niet gebruikt worden voor het invullen van de keuzeruimte.

3.2.5 Een student die is ingeschreven voor de opleiding kan zelf een programma samenstellen uit onderwijseenheden die door een instelling worden verzorgd waaraan een examen is verbonden. Hiervoor is toestemming nodig van de meest van toepassing zijnde examencommissie. Bij het verlenen van de toestemming geeft deze examencommissie tevens aan tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren¹⁰. Indien nodig wijst het College van Bestuur een examencommissie aan die met de beslissing is belast.

3.2.6 In afwijking van het gestelde in 3.2.2 kunnen de volgende, door de opleiding zelf aangeboden, minoren niet worden gekozen omdat de inhoud geheel of gedeeltelijk overeenkomt met verplichte onderwijseenheden van de opleiding:

- a. Mind and Brain
- b. Dynamiek van groepen en besluitvorming
- c. Psychologie van gezondheid en ziekte
- d. Ontwikkeling van baby tot jongvolwassene.

Bij de onderstaande minor heeft een cursus te veel overlap met verplichte onderwijseenheden van de opleiding. Deze cursus wordt niet meegerekend als onderdeel van de verplichte studiepunten.

- e. Tweedetaalverwerving, i.c. Statistiek.

Artikel 3.3 **Praktische oefeningen**

3.3.1 Bij elk van de in bijlage 1 vermelde onderwijseenheden is aangegeven welke praktische oefeningen zij omvatten. In de studiegids is aangegeven welke praktische oefeningen zij omvatten, welke de aard en de omvang is van de werkzaamheden van de student, alsmede of deelneming aan die praktische oefeningen verplicht is met het oog op het toekennen van een beoordeling en de toelating tot het afleggen van het desbetreffende tentamen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie vrijstelling van die verplichting te verlenen, al dan niet onder oplegging van vervangende eisen.

3.3.2 In de e-Studiegids staan omvang en studielast van het eindwerkstuk/scriptie/bachelorproject beschreven; daarbij zijn de normen vermeld waaraan het eindwerkstuk/scriptie moet voldoen en de gang van zaken rond de begeleiding.

Artikel 3.4 **Deelname aan een onderwijseenheid**

Deelname aan een onderwijseenheid vindt plaats in de volgorde van inschrijving. Voor de bij de opleiding ingeschreven studenten is plaatsing bij de onderwijseenheden die behoren tot het verplichte deel van de opleiding gegarandeerd bij tijdige inschrijving. Aan bepaalde onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat aan het tentamen van een voorafgaande onderwijseenheid met goed gevolg is deelgenomen. In het opleidingsspecifieke deel is beschreven voor welke onderwijseenheden deze voorwaarde geldt.

---

¹⁰ Overeenkomstig artikel 7.3d van de WHW ('vrij onderwijsprogramma in het wetenschappelijk onderwijs').

Artikel 3.5 **Verspreiding studiematerialen**

- 3.5.1 Het is studenten niet toegestaan audio- of video-opnames van colleges te maken zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de betreffende docent. Indien toestemming wordt verleend, is de student slechts gerechtigd de opname voor eigen gebruik te benutten; verspreiding of publicatie van de opname op welke wijze dan ook is niet toegestaan.
- 3.5.2 Het is studenten niet toegestaan op welke wijze dan ook studiematerialen met inbegrip van audio- en video-opnames, collegeslides en tentamens te verspreiden of te publiceren. De student is slechts gerechtigd de materialen voor eigen gebruik te benutten.

Hoofdstuk 4 **Tentamens en examens, vervolgopleiding**

Artikel 4.1 **Tentamengelegenheid**

- 4.1.1 Tweemaal per studiejaar wordt de gelegenheid geboden tot het afleggen van het tentamen verbonden aan elk van de onderwijseenheden die in dat jaar worden aangeboden. Voor het afleggen van een tentamen is een inschrijving verplicht. De inschrijfgeregeling is vastgesteld door het faculteitsbestuur.
- 4.1.2 Indien een onderwijseenheid een praktische oefening omvat, dan staat deelneming aan een tentamen als bedoeld in 4.1.1 uitsluitend open voor degene die met goed gevolg aan de praktische oefening heeft deelgenomen, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie om anders te besluiten.
- 4.1.3 Indien het cijfer van een onderwijseenheid samengesteld wordt uit meerdere deeltoetsen kan afgeweken worden van het aantal kansen zoals bedoeld in 4.1.1, met dien verstande dat tenminste de eindtoets van de onderwijseenheid eenmaal herkanst kan worden. Indien hier sprake van is wordt dit vastgelegd in de e-Studiegids.
- 4.1.4 In overeenstemming met artikel 7.13, tweede lid sub h van de wet zijn in de e-Studiegids de tentamendata opgenomen.
- 4.1.5 *[niet van toepassing]* .
- 4.1.6 *[niet van toepassing]* .
- 4.1.7 In bijzondere gevallen kan de examencommissie een extra herkansing toestaan, dit op verzoek van de student en na advies van de studieadviseur.
- 4.1.8 Indien een tentamen of onderwijsonderdeel is behaald, vervalt het recht opnieuw het tentamen of de toets af te leggen voor de betreffende onderwijseenheid. Wanneer zonder toestemming van de examencommissie toch aan een herkansing wordt deelgenomen, vindt geen beoordeling plaats. De uitslag van de eerste toets blijft dan in stand.

Artikel 4.2 **Verplichte volgorde**

- 4.2.1 Aan de volgende onderwijseenheden kan pas worden deelgenomen nadat aan de tentamens van de daarbij vermelde onderwijseenheden met goed gevolg is deelgenomen:
- The Adolescent Brain: na het behalen van Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie
  - Attention: Theory and Practice: na het behalen van Cognitieve Psychologie

- Pharmacological and Biological Approaches to Clinical and Health Psychology: na het behalen van Personalijkheids, Klinische en Gezondheidspsychologie (PKG)
- Causal Inference in Field Experiments: na het behalen van Psychometrie en Multivariate Data-analyse
- Cross cultural psychology of Health and Illness: na het behalen van PKG
- Culture and Diversity at Work: na het behalen van Groepsdynamica
- Emotion and Cognition: na het behalen van Cognitieve Psychologie
- Multivariate data-analyse: na het behalen van Inleiding in de Methoden en Technieken en Toetsende Statistiek
- Neurocognition and Artificial Intelligence: na het behalen van Inleiding in de Psychologie en Cognitieve Psychologie óf Consciousness
- Psychological and Neurobiological Consequences of Child Abuse: propedeuse
- Psychotherapy: Theory, Research and Practice: na het behalen van PKG
- Psychology of Advertising: na het behalen van Sociale en Organisatiepsychologie
- Psychometrie: na het behalen van één van de M&T vakken uit de propedeuse
- Sexology: na het behalen van PKG
- Bachelorproject: na het behalen van Multivariate Data analyse

Aan de navolgende specialisatiecursussen kan pas worden deelgenomen nadat de propedeuse is behaald:

- Applied Cognitive Psychology
- Cognitive Neuroscience
- Health and Medical Psychology
- Clinical Neuropsychology
- Clinical Psychology
- Clinical Child and Adolescent Psychology
- School Psychology
- Economic and Consumer Psychology
- Social Psychology in Organizations

4.2.2 Voor de onderwijseenheden en de tentamens waarmee deze worden afgesloten die in een bepaalde volgorde moeten worden doorlopen, kan de examencommissie in bijzondere gevallen op schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de student in individuele gevallen een andere volgorde bepalen.

Artikel 4.3 **Vorm van de tentamens**

- 4.3.1 In de e-Studiegids staat vermeld of het tentamen, dan wel de deelttoetsen, van een onderwijseenheid schriftelijk of mondeling dan wel door middel van een vaardigheidstest wordt afgelegd.
- 4.3.2 In bijzondere gevallen kan op verzoek van de student de examencommissie toestaan dat een tentamen op een andere wijze wordt afgelegd dan in de e-Studiegids is vastgelegd.
- 4.3.3 Aan studenten met een handicap of chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. Deze aanpassingen mogen niet van invloed zijn op de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een tentamen. De examencommissie wint zo nodig, als bedoeld in het Protocol studeren met een functiebeperking, deskundig advies in alvorens te beslissen.
- 4.3.4 Op verzoeken over aanpassingen die de examinering betreffen, beslist de examencommissie.
- 4.3.5 De tentaminering vindt plaats in het Nederlands en Engels, afhankelijk van de variant waarvoor de student is ingeschreven, e.e.a. conform artikel 2.8 van deze onderwijs- en examenregeling. Uitzonderingen staan vermeld in de e-Studiegids.
- 4.3.6 Er vindt een individuele beoordeling plaats in geval van presentaties, onderzoek, verslagen of andere onderwijsprestaties die in groepsverband worden verricht.
- 4.3.7 Niet van toepassing.

Artikel 4.4 **Mondelinge tentamens**

- 4.4.1 Mondeling wordt niet meer dan één persoon tegelijk getentamineerd, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald.
- 4.4.2 Het mondeling afnemen van een tentamen is openbaar, tenzij de examencommissie of de desbetreffende examinerator in een bijzonder geval anders heeft bepaald, dan wel de student daartegen bezwaar heeft gemaakt.

Artikel 4.5 **Regels examencommissie**

- 4.5.1 Conform artikel 7.12b, derde lid, van de wet stelt de examencommissie regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden en over de maatregelen die zij in dat verband kan nemen. De examencommissie heeft daartoe 'Regels en Richtlijnen' opgesteld.
- 4.5.2 De examencommissie draagt er zorg voor dat het recht van de student om beroep in te stellen tegen beslissingen van de examencommissie of de examineratoren is gewaarborgd.
- 4.5.3 Daarnaast stelt de examencommissie de procedure vast voor de aanwijzing van een eerste en tweede beoordelaar van de bachelorscriptie, alsmede de procedure rond de beoordeling van de bachelorscriptie en de wijze van verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de eerste en de tweede beoordelaar, waaronder de bepaling van het cijfer.

Artikel 4.6 **Oordeel**

- 4.6.1 De examinerator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het oordeel vast en reikt de student een daarop betrekking hebbende schriftelijke verklaring uit.

- 4.6.2 Binnen vijftien werkdagen na de dag waarop het tentamen of de deoltoets is afgenomen stelt de examinator het oordeel over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen tentamen of deoltoets vast en verschaft de administratie van de opleiding de nodige gegevens ten behoeve van de uitreiking van het schriftelijk of digitaal bewijsstuk van het oordeel aan de student.
- 4.6.3 Wanneer niet aan de in 4.6.2 vermelde termijn van vijftien werkdagen kan worden voldaan, dan wordt de student hiervan op de hoogte gesteld binnen deze termijn. Tevens wordt de dan geldende procedure aan de student medegedeeld.
- 4.6.4 De uitslag van het tentamen (eindcijfer; niet zijnde een deoltoets) wordt uitgedrukt in een cijfer met maximaal één decimaal, afgerond op gehele of halve cijfers, tussen 1,0 tot 10,0, beide grenzen inbegrepen. De uitslag wordt niet uitgedrukt in een cijfer tussen 5.0 en 6.0. Een deoltoets wordt uitgedrukt in een cijfer met maximaal één decimaal.
- 4.6.5 Het tentamen is met goed gevolg afgelegd als de uitslag 6.0 of hoger is.
- 4.6.6 Het met voldoende resultaat deelnemen aan een praktische oefening kan gelden als het behalen van een tentamen in de zin van artikel 7.10 van de WHW.
- 4.6.7 Op het schriftelijke of digitale bewijsstuk van de uitslag van een tentamen wordt de student gewezen op het inzagerecht bedoeld in artikel 4.8 en op de beroepsprocedure.
- 4.6.8 De examencommissie stelt regels op waaruit blijkt onder welke voorwaarden zij gebruik zal maken van de haar in art. 7.12b, derde lid, van de wet gegeven bevoegdheid om te bepalen dat niet ieder tentamen met goed gevolg behoeft te worden afgelegd, en/of onder welke voorwaarden de resultaten van deeltentamens elkaar kunnen compenseren. Deze regels zijn opgenomen in de Regels en richtlijnen van de examencommissie.

Artikel 4.7 **Geldigheidsduur**

- 4.7.1 Elk tentamen en verleende vrijstelling in de propedeuse heeft een geldigheidsduur van 4 jaar, behoudens wanneer het propedeutisch examen is behaald dan geldt artikel 4.7.2. De tentamens en verleende vrijstellingen voor deeltijdse studenten hebben een geldigheidsduur van 6 jaar.
- 4.7.2 Het propedeutisch examen heeft een onbeperkte geldigheidsduur.
- 4.7.3 Elk tentamen en verleende vrijstelling uit de post-propedeuse heeft een geldigheidsduur van ten minste 4 jaar voor voltijdstudenten en van ten minste 6 jaar voor deeltijdstudenten.
- 4.7.4 De examencommissie kan conform de door haar gestelde richtlijnen, op verzoek van de examinandus, de geldigheidsduur met telkens één jaar verlengen (art. 4.9 regels en richtlijnen examencommissie).
- 4.7.5 De in de leden 1 en 3 genoemde geldigheidsduur gaat in per 1 september van het studiejaar na het behalen van het cijfer of verlenen van de vrijstelling.

Artikel 4.8 **Inzagerecht en nabespreking**

- 4.8.1 Gedurende dertig dagen direct na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen heeft de student recht op inzage in zijn beoordeelde werk.

- 4.8.2 Gedurende de in 4.8.1 genoemde termijn kan kennis worden genomen van de vragen en opdrachten van het desbetreffende tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
- 4.8.3 Op verzoek van de student vindt een nabespreking plaats. Deze mogelijkheid wordt tegelijkertijd met de uitslag van het tentamen bekend gemaakt.
- 4.8.4 De examencommissie heeft de bevoegdheid te bepalen of de nabespreking collectief dan wel individueel plaatsvindt.
- 4.8.5 De nabespreking geschiedt op een door de examencommissie te bepalen plaats en tijdstip.
- 4.8.6 Indien de betrokkene aantoonbaar door overmacht verhinderd te zijn of te zijn geweest voor de nabespreking bedoeld in 4.8.3, dan wordt hem een andere gelegenheid geboden, zo mogelijk binnen de in 4.8.1 genoemde termijn.

Artikel 4.9 Vrijstelling van tentamens en/of praktische oefeningen

- 4.9.1 De examencommissie kan de student op diens verzoek, gehoord de desbetreffende examinator, vrijstelling verlenen van het afleggen van één of meer tentamens of van deelneming aan praktische oefeningen, indien de student:
- een qua inhoud en niveau overeenkomstige onderwijseenheid van een universitaire of hogere beroepsopleiding heeft voltooid, dan wel
  - aantoonbaar door werk- of beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken met betrekking tot de desbetreffende onderwijseenheid, dan wel
  - met goed gevolg het Pre-University College heeft voltooid; de examencommissie bepaalt in dit geval voor welke onderwijseenheid of welke onderwijseenheden vrijstelling wordt verleend.
- 4.9.2 Indien het onderwijseenheden van de minor betreft neemt de verantwoordelijke examencommissie pas een beslissing over het al dan niet verlenen van een vrijstelling nadat de examencommissie van de opleiding die de minor verzorgt is gehoord.

Artikel 4.10 Examen

- 4.10.1 De examencommissie reikt een getuigschrift uit wanneer blijkt dat het examen met goed gevolg is afgelegd.
- 4.10.2 De examencommissie kan zelf een tot het examen behorend onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de examinandus instellen en de uitkomsten daarvan beoordelen.
- 4.10.3 Het getuigschrift wordt niet uitgereikt dan nadat het College van Bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen (waaronder het voldoen aan de verplichting tot het betalen van collegegeld) voor de afgifte is voldaan. Per opleiding wordt één getuigschrift uitgereikt. Op het getuigschrift wordt vermeld dat de afstudeerrichting van de opleiding is verzorgd door de Universiteit Leiden.
- 4.10.4 Overeenkomstig de regeling¹¹ als bedoeld in artikel 7.11, derde lid, van de wet kan degene die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift de examencommissie verzoeken daartoe nog niet

---

¹¹ Regeling uitstel afstuderen Universiteit Leiden:

<http://www.reglementen.leidenuniv.nl/onderwijs-onderzoek/regeling-uitstel-afstuderen-universiteit-leiden.html>

over te gaan mits de inschrijvingsduur voor de betreffende opleiding van vier jaar niet wordt overschreden.

- 4.10.5 Dit verzoek moet worden ingediend binnen vijf werkdagen nadat de student op de hoogte is gebracht van de uitslag van het examen. Bij dit verzoek geeft de student aan wanneer hij het getuigschrift wil ontvangen.
- 4.10.6 De examencommissie kan het verzoek tevens inwilligen indien het niet inwilligen van het verzoek zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.
- 4.10.7 Aan het getuigschrift wordt een in het Nederlands of in het Engels gesteld supplement toegevoegd dat voldoet aan het Europese overeengekomen standaardformat. Tezamen met het getuigschrift wordt een vertaling van het getuigschrift en een certificaat in het Latijn uitgereikt.

Artikel 4.11 **Graadverlening**

- 4.11.1 Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd wordt de graad Bachelor verleend met de toevoeging «of Science».
- 4.11.2 De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen aangetekend.

Artikel 4.12 **Judicia**

- 4.12.1 De examencommissie kan aan de uitslag van een afsluitend examen een judicium verbinden.
- 4.12.2 Uitgangspunt voor de bepaling van het judicium is het gewogen gemiddelde voor alle onderwijseenheden van de propedeuse, respectievelijk de postpropedeuse, behalve die onderwijseenheden waarvoor vrijstelling is toegekend, die behoren tot een honourstraject of die waarvoor slechts een bewijs van deelname is geregistreerd. Onderwijseenheden die bij andere opleidingen, waaronder buitenlandse, zijn gevolgd, tellen wel mee bij het bepalen van het judicium, mits goedgekeurd door de examencommissie.
- 4.12.3 Het gewogen gemiddelde van alle cijfers wordt bepaald door van elke onderwijseenheid het aantal punten (EC) te vermenigvuldigen met het voor dat onderdeel hoogst toegekende cijfer, de uitkomsten hiervan op te tellen en het resultaat daarvan te delen door het aantal behaalde punten.
- 4.12.4 Op het getuigschrift en op het diploma-supplement wordt het judicium 'cum laude' vermeld indien voldaan is aan de volgende eisen:

Voor het bachelor-examen geldt:

- alle onderwijseenheden van de bacheloropleiding zijn met tenminste een 6,0 te zijn afgerond.
- een student heeft als gewogen gemiddelde 8,0 of hoger behaald.
- voor de bachelorthesis is minimaal een 8,0 behaald.
- het bachelor-examen is binnen vier studiejaar behaald; voor deeltijdse studenten bepaalt de examencommissie een aangepaste termijn.

Voor het propedeuse-examen geldt:

- een student als gewogen gemiddelde 8.0 of hoger heeft behaald.

- het propedeuse-examen is binnen een jaar behaald; voor deeltijdse studenten bepaalt de examencommissie een aangepaste termijn.

4.12.5 Op het getuigschrift en op het diploma-supplement wordt het judicium ‘summa cum laude’ vermeld indien voldaan is aan de volgende eisen:

Voor het bachelor-examen geldt:

- alle onderwijseenheden dienen met tenminste een 6.0 te zijn afgerond.
- een student heeft als gewogen gemiddelde 9.0 of hoger behaald.
- voor de bachelorthesis is minimaal een 9.0 behaald.
- het bachelor-examen is binnen drie studiejaar behaald; voor deeltijdse studenten bepaalt de examencommissie een aangepaste termijn.

Voor het propedeuse-examen geldt:

- een student als gewogen gemiddelde 9.0 of hoger heeft behaald.
- het propedeuse-examen is binnen een jaar behaald; voor deeltijdse studenten bepaalt de examencommissie een aangepaste termijn.

4.12.6 De examencommissie kan in andere, bijzondere gevallen een predicaat verlenen, mits het gewogen gemiddelde niet meer dan 0,5 punt afwijkt van het in het vierde dan wel vijfde lid bepaalde. Daarbij valt te denken aan aspecten zoals de ontwikkeling die de student tijdens de opleiding heeft doorgemaakt, bepaalde uitzonderlijke prestaties die hij/zij geleverd heeft in het eindwerkstuk of scriptie of andere relevante bijzondere omstandigheden.

4.12.7 Ingeval de student een ordemaatregel is opgelegd wegens een onregelmatigheid, fraude of plagiaat, wordt geen predicaat verleend

Artikel 4.13 **Vervolgopleiding**

4.13.1 Degene aan wie de graad Bachelor is verleend op grond van een examen binnen de bacheloropleiding Psychologie heeft voldaan aan de toelatingseis van de masteropleiding Psychology aan de Universiteit Leiden.

4.13.2 De specialisaties binnen de MSc Psychology en de MSc Psychology (research) stellen eisen aan de gevolgde specialisatiecursussen binnen de bacheloropleiding. Deze eisen zijn vermeld in de Onderwijs- en examenregeling van de betreffende masteropleiding.

Hoofdstuk 5 Toegang en toelating tot de opleiding

Paragraaf 5.1 **Rechtstreekse toegang**

Artikel 5.1 **Rechtstreekse toegang**

5.1.1 Rechtstreekse toegang tot de opleiding hebben degenen die voldoen aan de voorwaarden genoemd in de artikelen 7.24 en 7.25 van de wet. Voor de International Bachelor in Psychology is een selectieprocedure ingesteld.

5.1.2 De regeling omtrent toelating tot de bacheloropleiding is vastgelegd in de regeling inschrijving van de Universiteit Leiden.¹²

5.1.3 Het College van Bestuur kan de toegang in bepaalde in de wet omschreven gevallen weigeren door gebruik te maken van zijn bevoegdheid krachtens de tweede en derde volzin van artikel 7.28, eerste lid, van de wet.

Paragraaf 5.2 Toelating

Artikel 5.2 Toelating met hbo-propedeuse

De bezitter van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool die niet in het bezit is van een diploma als bedoeld in artikel 7.24, eerste lid, dan wel een op grond van het tweede lid bij ministeriële regeling als ten minste gelijkwaardig aangemerkt onderscheidenlijk naar het oordeel van het instellingsbestuur daaraan ten minste gelijkwaardig diploma:

moet aantonen dat hij beschikt over kennis, inzicht en vaardigheden om de bacheloropleiding met goed gevolg af te ronden. Dit kan worden aangetoond door:

- Wiskunde op vwo-niveau, of een voldoende hebben behaald op een vak Wiskunde op havoniveau waarvoor een centraal schriftelijk eindexamen is afgenomen.

Artikel 5.3 Vervangende eisen ‘oude stijl’-vwo

5.3.1 Voor de bezitter van een VWO-diploma, dat is behaald volgens de op 31 juli 1998 geldende en krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs vastgestelde voorschriften worden eventuele deficiënties vervuld door het afleggen van toetsen op het niveau van het VWO-eindexamen. Om deficiënties vast te stellen dient men contact op te nemen met de studieadviseur van de opleiding.

Artikel 5.4 Gelijkwaardige vooropleiding

Degene die niet in het bezit is van een VWO-diploma maar niettemin krachtens de wet kan worden ingeschreven, kan een toets worden opgelegd in de vakken, genoemd in artikel 5.5 op het niveau van het VWO-eindexamen in het profiel dat directe toegang geeft.

Artikel 5.5 Nadere vooropleidingseisen en deficiënties

5.5.1 Krachtens Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 3 april 2014, nr. 540459 inzake de toelating tot het hoger onderwijs¹²¹³ zijn de volgende nadere vooropleidingseisen van toepassing. Deficiënties in de vooropleiding in de hierna genoemde vakken worden weggenomen door het afleggen van desbetreffende toetsen op het niveau van het vereiste VWO- eindexamenprofiel:

vak	Toets
-----	-------

---

¹² <http://www.reglementen.leidenuniv.nl/onderwijs-onderzoek/regeling-inschrijving-collegegeld-examengeld.html>

¹³ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-11514.html>

Wiskunde   Wiskunde C of gelijkwaardig

5.5.2 De examencommissie bepaalt de wijze waarop de toetsen worden afgenomen.

Artikel 5.6 **Nederlandse taal**

5.6.1 Bezitters van een buiten Nederland afgegeven diploma kunnen voldoen aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het toelatingsexamen Nederlands, 'gevorderd', georganiseerd door de Universiteit Leiden. Een diploma van de Internationale School wordt beschouwd als een buiten Nederland afgegeven diploma.

5.6.2 De examencommissie kan in bijzondere gevallen vrijstelling verlenen van het onder 5.6.1 bedoelde examen.

Artikel 5.7 **Colloquium Doctum**

Het toelatingsonderzoek, bedoeld in artikel 7.29 van de wet, heeft betrekking op de volgende vakken op het daarbij vermelde niveau:

<i>vak</i>	<i>niveau</i>
Nederlands	Niveau 3 Nederlands als tweede taal
Engels	TOEFL-niveau 90 /230/570 (afhankelijk van wijze van afname)
Wiskunde	Vwo-niveau profiel Cultuur en Maatschappij, wiskunde A
Biologie	Vwo-niveau profiel Natuur en Gezondheid

Paragraaf 5.3 Selectie voor de opleiding

Artikel 5.8 **Bewijs van toelating**

Een bewijs van toelating wordt door het bestuur van de faculteit verstrekt indien de student voldoet aan de selectie-eisen zoals vastgelegd in artikel 5.9 voorzover vastgestelde aantal ten hoogste voor de opleiding in te schrijven personen niet wordt overschreden. Voor de internationale variant van de bacheloropleiding is een decentrale selectieprocedure ingesteld.

Artikel 5.9 **Selectiecriteria**

De selectiecriteria voor de internationale variant van de bacheloropleiding zijn opgenomen in de Engelse versie van de Onderwijs en Examenregeling.

Artikel 5.10 **Selectieprocedure**

De selectieprocedure voor de internationale variant van de bacheloropleiding is opgenomen in de Engelse versie van de Onderwijs en Examenregeling. Het reglement is gepubliceerd op de website van de faculteit.

Hoofdstuk 6 Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 6.1 Studievoortgangadministratie

6.1.1 Het faculteitsbestuur registreert de individuele studieresultaten van de studenten.

6.1.2 Het faculteitsbestuur verschaft de student op verzoek ten minste 1 keer per jaar een overzicht van de door hem behaalde studieresultaten.

6.1.3 Met ingang van het tweede jaar van inschrijving vraagt de opleiding elke student jaarlijks een studieplan over te leggen waaruit blijkt welke tentamens hij voornemens is af te leggen en aan welke voor de opleiding relevante extracurriculaire activiteiten en door het College van Bestuur erkende nevenactiviteiten hij voornemens is deel te nemen.

Artikel 6.2 Introductie en begeleiding

De opleiding draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleiding en ten behoeve van de studievoortgang, zoals vastgelegd in de Regeling Bindend Studieadvies Universiteit Leiden¹⁴.

Artikel 6.3 Studieadvies

6.3.1 In zijn eerste en tweede jaar van inschrijving krijgt elke student schriftelijk advies over de voortzetting van zijn opleiding. De examencommissie is door het faculteitsbestuur gemandateerd tot het uitbrengen van het studieadvies. Voor informatie over de eisen, het aantal malen dat en de tijdstippen waarop dit gebeurt, alsmede voor de consequenties die daaraan worden of kunnen worden verbonden, wordt verwezen naar de Regeling bindend studieadvies Universiteit Leiden zoals die geldt in het betrokken studiejaar en naar 6.3.2.

6.3.2 Indien een student niet één van de cursussen Inleiding in de Methoden en Technieken, Toetsende Statistiek of Experimenteel en Correlationeel Onderzoek met een voldoende afrondt, ontvangt hij een bindend negatief advies bij het tweede advies.

6.3.3 Een bindend negatief advies geldt uitsluitend voor de opleiding waarvoor de student ingeschreven staat.

6.3.4 Desgevraagd krijgt de student een mondelinge toelichting op het advies en informatie over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de faculteit en over eventuele andere opleidingsmogelijkheden.

Artikel 6.4 Topsport

Aan studenten die topsport bedrijven wordt de gelegenheid geboden hun studie zoveel als redelijkerwijs mogelijk is aan de eisen van hun sportieve bezigheden aan te passen. Om vast te stellen wie tot deze categorie behoren hanteert de opleiding de richtlijnen van het College van Bestuur.

---

¹⁴ <http://media.leidenuniv.nl/legacy/bsa-regeling-universiteit-leiden-2013.pdf>

Artikel 6.5 **Handicap of chronische ziekte**

Aan studenten met een handicap of met een chronische ziekte wordt de gelegenheid geboden hun studie, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, aan de beperkingen die de handicap of chronische ziekte met zich meebrengt aan te passen. Deze aanpassingen worden zoveel mogelijk op de individuele functiebeperking van de student afgestemd, maar mogen de kwaliteit of moeilijkheidsgraad van een vak of het examenprogramma niet wijzigen.

Artikel 6.6 **Buitenlands verblijf en stage**

Voor studenten die ten gevolge van een door de examencommissie goedgekeurd buitenlands studieverblijf of een goedgekeurde stage aantoonbare studievertraging zouden ondervinden, wordt een regeling getroffen om de vertraging te beperken.

Hoofdstuk 7 **Overgangsbepalingen**

Artikel 7.1 **Bepalingen betreffende eerder voor de opleiding ingeschreven studenten**

- 7.1.1 Met ingang van 1 september 2012 geldt voor studenten die voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven dat de Onderwijs- en examenregeling voor de duur van één jaar van kracht blijft.
- 7.1.2 Voor studenten die vóór 31 augustus 2012 voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven op een tijdstip niet langer dan vijf jaren voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden blijven de hoofdstukken 3 en 4 van de Onderwijs- en examenregeling van toepassing zoals die luiden op het moment van de eerste inschrijving.
- 7.1.3 Voor studenten die vóór 31 augustus 2012 voor de eerste maal voor de opleiding zijn ingeschreven op een tijdstip langer dan vijf jaren voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden, dan wel op verzoek van de student, kan de examencommissie de Onderwijs- en examenregeling zoals die gold in enig jaar niet langer dan vijf jaar voor de datum waarop deze regeling van kracht is geworden op hem van toepassing verklaren.
- 7.1.4 Indien onderwijseenheden als bedoeld in de artikelen 3.1.1 en 3.2 van de op grond van 7.1.1, 7.1.2 of 7.1.3 van toepassing zijnde Onderwijs- en examenregeling niet meer worden aangeboden, dan wijst de examencommissie vervangende onderwijseenheden aan. Zo nodig worden onderwijseenheden aangewezen die door een andere instelling worden aangeboden.

Hoofdstuk 8 **Slotbepalingen**

Artikel 8.1 **Wijziging**

- 8.1.1 Wijzigingen van deze regeling worden door het faculteitsbestuur na voorafgaande instemming van de faculteitsraad bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
- 8.1.2 Wijzigingen in deze regeling die van toepassing zijn voor een bepaald studiejaar moeten voor de aanvang van dat studiejaar zijn vastgesteld en op de daarvoor bepaalde wijze zijn gepubliceerd. Hiervan kan uitsluitend worden afgeweken als een snellere invoering van een wijziging strikt noodzakelijk is en als daarbij de belangen van de studenten redelijkerwijs niet worden geschaad.

8.1.3 Een wijziging kan niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 8.2 **Bekendmaking**

De opleiding draagt zorg voor bekendmaking van deze regeling en van de regels en richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van elke wijziging van deze stukken via de universitaire website.

Artikel 8.3 **Inwerkingtreding**

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2015.

Bijlage 1 - De cursussen van de opleiding

Voor de studieonderdelen met de vermelding praktische oefening kan een aanwezigheidsverplichting gelden. Dit staat vermeld in de cursusbeschrijving van het studieonderdeel in de e-Studiegids. De beoordeling van deze onderdelen bestaat uit het met goed gevolg afronden van de praktische oefeningen, de praktische of werkgroepopdrachten, gevoegd bij het met goed gevolg voltooien van de scriptie resp. het afleggen van het tentamen. Tijdens de hoorcolleges kan informatie worden gegeven die getoetst wordt in het tentamen. Indien dit het geval is, wordt dit in de e-Studiegids vermeld. De toetsvormen staan eveneens beschreven in de e-Studiegids.

Art. 1- De propedeuse omvat de volgende onderdelen, in totaal 60 studiepunten (ects):

Cursussen	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Tutoraat academische vaardigheden, incl. 8 proefpersoonuren	100	Ja	5
Inleiding in de Psychologie	100	Ja	5
Geschiedenis van de Psychologie	100	Ja	5
Psychologie en Wetenschap	100	Ja	5
Inleiding in de Methoden en Technieken	100	Ja	5
Toetsende Statistiek	100	Ja	5
Experimenteel en Correlationeel Onderzoek	200	Ja	5
Sociale en Organisationspsychologie	200	Ja	5
Cognitieve Psychologie	200	Ja	5
Bio- en Neuropsychologie	200	Ja	5
Persoonlijkheds-, Klinische - en Gezondheidspsychologie	200	Ja	5
Ontwikkelings- en Onderwijspsychologie	200	Ja	5

Art. 2.a- De postpropedeutische fase

De postpropedeutische fase omvat de volgende verplichte onderdelen, in totaal 60 studiepunten. De cursussen met een Engelse titel worden in het Engels onderwezen.:

Cursussen	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Perspectief op Carrièreplanning (POCP)	200	Ja	5
Psychometrie	200	Ja	5

Psychodiagnostiek	200	Ja	5
Interpersoonlijke Beroepsvaardigheden	200	Ja	5
Multivariate data-analyse	300	Ja	5
Stress, Gezondheid en Ziekte	300	Ja	5
Developmental Psychopathology	300	Ja	5
Groepsdynamica	300	Ja	5
Consciousness	300	Ja	5
Bachelorproject	400	Ja	20

Art. 2.b. De student volgt in totaal ten minste 30 studiepunten aan specialisatiecursussen binnen de opleiding psychologie, oftewel 3 specialisatiecursussen. Let op, studenten kunnen één specialisatiecursus vervangen door twee keuzevakken van 5 studiepunten van de sectie Methodologie en Statistiek (bijlage 1.2.c). De cursussen hebben Engelse hoorcolleges en werkgroepen in Engels en Nederlands. De opleiding biedt de volgende:

Specialisatiecursussen	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Applied Cognitive Psychology (ACP)	400	ja	10
Clinical Child and Adolescent Psychology (CCAP)	400	ja	10
Clinical Neuropsychology (CNP)	400	ja	10
Clinical Psychology (CP)	400	ja	10
Cognitive Neuroscience (CN)	400	ja	10
Economic and Consumer Psychology (ECP)	400	ja	10
Health and Medical Psychology (HMP)	400	ja	10
School Psychology (SP)	400	ja	10
Social Psychology in Organizations (SPO)	400	ja	10

Art. 2.c. De keuzevakruimte van 30 studiepunten kan besteed worden aan vakken die de opleiding zelf aanbiedt of aan vakken die bij een andere wetenschappelijke opleiding aangeboden worden, na toestemming van de examencommissie. Keuzevakken kunnen het niveau hebben van 100, 200, 300 of 400. Studenten dienen van de 30 studiepunten aan keuzevakken ten minste 5 van deze studiepunten van ten minste niveau 300 te behalen. De keuzevakken worden in het Engels gegeven.

Keuzevakken	Niveau	Prakt. Oef.	studiepunten
Attention: Theory and Practice (ATP)	300		5
Causal inference in Field Experiments (CFE)	300		5
Cross-cultural Psychology of Health and Illness (CPHI)	300		5
Culture and Diversity at Work (CDW)	300		5
Emotion and Cognition (EC)	300		5
Good Research Practices (GRP)	300		5
Neurocognition and Artificial Intelligence (NAI)	300		5
Psychological and Neurobiological Consequences of Child Abuse (PNCCA)	300		5
Psychology of Advertising (PoA)	300		5
Pharmacological and Biological Approaches to Clinical and Health Psychology (PBACHP)	300		5
Psychotherapy: Theory, Research & Practice (PTRP)	300		5
Sexology (S)	300		5
The Adolescent Brain (AB)	300		5

Bijlage 2. Minoren aangeboden door het Instituut Psychologie

De dynamiek van groepen en besluitvorming

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Groepsdynamica	5 studiepunten
3. Culture and Diversity at Work	5 studiepunten
4. Emotion and Cognition	5 studiepunten
5. Sociale en Organisationspsychologie	5 studiepunten
6. Psychology of Advertising	5 studiepunten

Onderdelen 4 en 6 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2

Psychologie van gezondheid en ziekte

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Stress, Gezondheid en Ziekte	5 studiepunten
3 Pers., Klinische en Gezondheidspsychologie	5 studiepunten
4. Psychological and Neurobiological Consequences of Child Abuse	5 studiepunten
5. Sexology	5 studiepunten
6. Cross-cultural Psychology of Health and Illness	5 studiepunten

Onderdelen 4, 5 en 6 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2

Mind and Brain

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Consciousness	5 studiepunten
3. Artificial Intelligence and Neurocognition	5 studiepunten
4. Emotion and Cognition	5 studiepunten
5. Attention: Theory and Practice	5 studiepunten
6. Cognitieve Psychologie	5 studiepunten

Onderdelen 3, 4 en 5 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2.

Ontwikkeling van baby tot jongvolwassene

1. Inleiding in de Psychologie	5 studiepunten
2. Developmental Psychopathology	5 studiepunten
3. Ontwikkelings en Onderwijspsychologie	5 studiepunten
4. Psychological and Neurobiological Consequences of Child Abuse	5 studiepunten
5. The Adolescent Brain	5 studiepunten
6. Psychotherapy: Theory, Research & Practice	5 studiepunten

Onderdelen 5 en 6 kunnen pas gevolgd worden na afronding met een voldoende resultaat van onderdelen 1 en 2.

Bijlage 3. cursussen aangeboden door het Instituut Psychologie in het kader van een interdisciplinaire minor of bij het Leiden University College

Interdisciplinaire minor Brain and Cognition

Titel	Niveau	studiepunten
Introductie in de linguïstiek en in de neurocognitieve psychologie	200	5
Neural Underpinnings of Emotion and Cognition	300	2
Pharmacology of Cognition	300	2
Minor Project Brain and Cognition	300/400	15

Interdisciplinaire minor Kindermishandeling en verwaarlozing

Titel	Niveau	studiepunten
Psychologische en Neurobiologische Gevolgen van Kindermishandeling	300	5

LUC

Titel	Niveau	studiepunten
Introduction to Psychology	100	5
Social Psychology. Human Nature and Global Challenges	200	5
Psychology of Stress and Health	200	5
Cooperation Conflict and Negotiation	300	5
Applied Developmental Psychopathology	300	5
Cognitive Psychology: Rationality and Emotions in Human Behaviour	300	5

Bijlage 4. Pre-masterprogramma

Het Instituut Psychologie verzorgt in het pre-masterprogramma het onderwijsonderdeel Preparatory Statistics. Dit onderwijsonderdeel maakt geen deel uit van de reguliere bacheloropleiding.

Titel	Niveau	studiepunten
Preparatory Statistics	300	5

Bijlage 5. Overgangsbepalingen

1. Verplichte invulling psychologievakken in het tweede/derde jaar. Oude en nieuwe situatie:

OER 2014-2015	OER 2015-2016
Verplicht 15 studiepunten cursussen binnen programma psychologie van niveau 400	Verplicht 30 studiepunten cursussen binnen programma psychologie van niveau 400

Studenten die zijn gestart met de bacheloropleiding voor september 2014, dus cohort 2013 en eerder kunnen in studiejaar 2015-2016 afstuderen met ten minste 15 studiepunten aan cursussen binnen het programma van psychologie van niveau 400. Deeltijdstudenten kunnen in studiejaar 2016-2017 nog afstuderen met ten minste 15 studiepunten aan cursussen binnen het programma van psychologie van niveau 400.

2. Overgangsregeling voor verdiepingscursussen die zijn gevolgd maar niet afgerond in het studiejaar 2014-2015:

Verdiepingscursus, overgang naar specialisatiecursus.	Werkgroep niet afgerond	Tentamen niet gehaald	Overgangsregeling
Beoordeling en Beïnvloeding	x		Werkgroep ECP volgen
		x	Tentamen ECP afleggen
Cooperation and Conflict	x		Werkgroep SPO volgen
		x	Tentamen SPO afleggen
Cognitieve Neurowetenschap	x		Werkgroep CN volgen
		x	Tentamen CN afleggen
Cognitieve Ergonomie	x		Werkgroep ACP volgen
		x	Tentamen ACP afleggen
Cognitief-intellectuele Ontwikkeling	x		Werkgroep SP volgen
		x	Tentamen SP afleggen
Health Psychology	x		Werkgroep HMP volgen
		x	Tentamen HMP afleggen
Klinische Neuropsychologie	x	of x	Cursus CNP volgen in 2015-16
Psychopathologie, Diagnostiek en Behandeling	x		Werkgroep CP volgen
		x	Tentamen CP afleggen
Social and Emotional Development	x	of x	Cursus CCAP volgen
		x	Cursus CIFE volgen

Keuzevakken

Biopsychopathologie en Psychofarmacologie	x	Geen overgangsregeling nodig. PBA nieuwe naam en met voertaal Engels
Cross-cultural Psychology of Health and Illness	x	Geen overgangsregeling nodig. Vak blijft hetzelfde.
Psychology of Abnormal Behaviour	x	Geen overgangsregeling. Vak vervalt.
Seksuologie	x	Geen overgangsregeling nodig. Vak blijft hetzelfde, maar met voertaal Engels
Attention	x	Geen overgangsregeling nodig. Vak blijft hetzelfde, maar met voertaal Engels.
Culture and Diversity at Work	x	Geen overgangsregeling nodig. Vak blijft hetzelfde
Emotion and Cognition	x	Geen overgangsregeling nodig. Vak blijft hetzelfde
Kunstmatige Intelligentie en Neurocognitie	x	Geen overgangsregeling nodig. Vak blijft hetzelfde, maar met voertaal Engels.
Consumer Psychology	x	Geen overgangsregeling. Vak vervalt. Studenten kunnen PoA volgen.
Child and Adolescent Psychiatry	x	Geen overgangsregeling. Vak vervalt.